

Vekilleri Heyetince tanzim edilmiş olan lâyiha kanuniye Encümenimizce tetkik ve müzakere olunmuş ve İşbu itilâfnamenin anasıl Arnavutluk Devleti arazisi ahalisinden olup da Türkiye'de mukim ve sinleri on sekiz yaşını mütecaviz bulunan eşhastan bir sene zarfında Arnavut tabiiyetini ihtiyar edecek olanların tabi olacakları ahkâmı mübeyyin bulunan üçüncü maddesinin Meclisi Âlinin millî mesailde takip eylediği nıkatı nazara tamamen tevafuk ettiği Hükümetimizin de bu maddede ahkâmını dikkat ve itina ile bermahsus tatbik edeceği tabii görülmüş ve Heyeti Umumiyesi ile aynı temin eden lâyiha kanuniye müttefikan tasvib edilerek berayı tastik Meclisi Âliye arz ve takdim kılınmıştır.

Hariciye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Menteşe	Trabzon
Şükrü Kaya	Nebizade Hamdi
Kâtip	Aza
Kocaeli	Siirt
Safvet	Mahmut
	Aza
	Mardin
	Yakup Kadri

Maadin nizamnamesinin bazı maddelerinin tadili hakkında 1/650 ve taşocakları nizamnamesine tevfi kan cereyanı muktazi muamelâtın tarzı icrası hakkında (1/658) numaralı Başvekâletten mevruz iki kıta kanun lâyihası ve Ticaret Encümeni Mazbatası

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet
Kalemi Mahsus Müdüriyeti
Adet
6/1275 4 . 3 . 1341

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Elyevm meri olan maadin nizamnamesine zeylen Ticaret Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 11 . 3 . 1341 tarihli içtimasında ledettezekkür Meclisi Âliye arzı takarrür eden lâyiha kanuniye ve erbabı mucibe mazbatası leffen takdim kılınmıştır. Muktezasının ifa ve neticesinin inbasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe

Fenni ve idarî kuvvetinin azlığı ve iktisadi mahiyetinin müphemiyeti dolayısıyla sinini ve firenden beri tatbikatından ancak vasi bir kırtasiyecilik doğmuş bulunan maadin nizamnamei hazıranın yerine ikame

edilmek üzere yeni bir maadin kanun lâyihası tertip ve tanzim edilmekte ise de bunun ihtiyacat ve iktisadiyatımızı bihakkin tatmin edecek bir dereceye iysal ve Büyük Millet Meclisince kabul edilmesi oldukça uzun bir zamanı müstelsim olduğundan nizamnamei mezkûrun şimdilik müstacelen kırkbeş kırk altı altmış bir ve yetmiş birinci maddelerini tadil ile iktifa edilmek zarurî görülmüş ve merbuten takdim kılınan mezkûr dört maddenin sureti muaddillerinden sıra ile temini kastedilen gayelerin :

1, 2 devlet malı olan maadini mekşufenin hudutlarını da fenni bir surette tespit ve kıymeti istismarlarını tayir ve yirmi sene zarfında işletilebilmelerini temin mecburiyetiyle beraber hükümete maadini mezburenin tarzı idare ve ihalesi hususlarında milleli mütemeddinenin müttefikan kabul ettiği usullerden birini ihtiyar eyleyebilecek serbesti vermek.

3 — Bir maddenin ekseriya müteaddit bulunan mültezimlerine bir de muamelei intikaliyesi dolayısıyla munzam olan adedi kesrete mukabil hukuku imaliyeye ait tebliğatı kanuniyede mültezimlerin her birine ayrı ayrı icrayı tebliğat eylemek mecburiyeti maadin idaresi muamelâtının senelerce sürüncemede kalmasını mucip olduğu gibi rusumun üsreti cibayetini de intaç eylemekte bulunduğundan bu mühim idari noksanı tamamıyla izale ve muameleyi kırtasiyeyi hadi askeriye tenzil eylemek.

4 — Şimdiye kadar hali faaliyette bulunmuş ve bulunmakta olan madenlerde bila kaydı ve şart müdürler, mühendisler ve mumurini feniye ve müstahdimini mühimme ecnebler veya anasırı gayrı milliyeden tayin edilmiş ve Türkler yalnız amelelikte istihdam kılınmış olduğundan vicdanı umumii millimizi bihakkin bihuzur eden bu vaziyeti bil islâh Türkleri de sanatkâran ve mütefennin zümresine isada çalışmağa mecbur kılmak. Gibi mevadı esasiyeden ibaret bulunmuş olduğu maruzdur.

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet
Kalemi Mahsus Müdüriyeti
Adet
6/1462 22 . 3 . 1341

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Taşocakları nizamnamesinin ahkâmı umumiyesine tevfi kan ifa kılınacak muamelâtın tarzı icrası hakkında Ticaret Vekâleti Celilesince teklif olunan ve İcra Vekilleri Heyetinin 22 . 3 . 1341 tarihli içtimasında Meclisi Âliye arzı takarrür eden lâyiha kanuniye

ile esbabı mucibeyi havi tezkere sureti musaddakası leffen takdim kılınmıştır. Muktezasının ifa ve neticesinin imbasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe

Başvekâleti Celileye

Öteden beri vilâyet maden ve taşocakları umur ve muamelâtı muntazam teşkilâta malik bulunan orman idarelerince ruiyet ve kezalik maden ve taşocakları usumatı mukarrere ve nisbiyesi yine orman idarelerince cibayet edilmekte idi. Geçen sene İktisat Vekâletinin Ziraat ve Ticaret Vekâleti namıyla ikiye inkısamı ve ormanın Ziraat Vekâletine ve maaddin dahi Ticaret Vekâletine tefriki hasebiyle muamelâtı maruzadan bizzarur orman idarelerince fekki yed edilmiş ve binaenaleyh başkaca teşkilâtı bulunmayan maadin muamelâtının sekteden vikayesi zmnında üç yüz kırk senesi bütçesinde ancak sekiz muntaka maadin memurluğu kabul ettirilebilip mehmaemken idarei umur temin edilebilmiştir. Fakat memleketin hemen tarafından küşat edilen ve imâlatı daima kontrola tabi bulunması iktiza eden taşocakları nizamnamesine tabi mevadî malume ocakları muamelâtının icrası ve rusumunun istiyfası marulbeyan sekiz muntakanın memurlukları tarafından bittabi adimülîmân olduğu gihetle mezkûr nizamnameye tabi bilumum ocaklar muamelâtının 1340 senesi nihayetine kadar kellevel orman idarelerince teşiyeti vekâleteyn beyninde ta-karrur ederek şimdiye kadar o vecihle muamele edilmek zarureti bedidar bulunmuş ise de ahiren bütçeden tasarruf kastıyla birçok kaza orman cibayet memurluklarının lağv edilmiş olmasına ve berveçhi karar orman idarelerinin taşocakları muamelâtından da irtibatı pek garip zamanda münfek bulunacağına ve 1341 senesi maadin taşra teşkilâtı dahi bu muamelâtın matlup veçhiyle ifasına katiyyen müsaade olmayıp sırf bu noktai nazarda teşkilât yapılmış olsa bile senevi yüz bin lirayı tecavüz etmiyen taşocakları varidatının mislindén fazlası ile devletçe masraf ve fedakârlık ihtiyarî zarurî bulunmasına ve havayici zaruriyeden bulunan kireç ve tuğla vesaire gibi istihsalâtın temini şekli hazırda uzun ve yorucu kırtasiye muamelesine vabeste bulunmasına mebni hem hazinayı ve hem de halkı zarardan vikaye ve hem de fiktanı varidat dolayısıyla temini mevcudiyette dıçarı müşkûlat olan vilâyetlerin nisbeten terfih ve iktidarına medar olmak üzere mihaluççık kil ve foçetin taş-

ocakları müstesna olmak üzere Türkiye dahilinde mevcut faal ve metruk bilcümle ocaklarla emvali metrukeden hükümete intikal eden ocaklar müstahrecatının bilakayt ve şart vilâyet idarei hususiyelerine terk ve tahsisi müsip görülerek zikrolunan nizamname ahkâmı umumiyesine tevfikan icrası muk-tazi muamelâtın doğrudan doğruya vilâyet Encümeni daimileri kararıyla valiler tarafından ifası bilumum varidatının idarei hususiyeler lehine ahz ve cibayeti hususuna Dahiliye Vekâleti Celilesince muvafakat edilmiş ve bu bapta kaleme alınan lâyiha kanuniyenin bir sureti leffen takdim kılınmış olmakla icrayı icabına müsaade buyurulmasını rica ederim.

Ticaret Vekili
Ali Cenani

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Ticaret Encümeni

Karar

23

9 . 3 . 1341

Ticaret Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

Heyeti Vekileden mevрут ve Encümenimize muhavvel olup maadin nizamnamesinin bazı mevadının tadiline dair tanzim edilmiş olan mevadî müzeyyele lâyihasıyla taşocaklarının idarei hususiyelere devrine müteallik bulunan kanun lâyihası Ticaret Vekili ve maadin müdürü umumisi huzuruyla tevhidden tetkik ve müzakere edildi. Elyevm meri bulunan maadin nizamnamesinin kırk beşinci maddesinin şekli muaddili bulunan birinci madde müzeyyele devlet malı olan maadinden kabiliyeti imaliyeleri bulunanların hükümetçe bir an evvel ızharını ve düveli mütemeddinenin birçok tecrübelerle tespit etmiş oldukları üç usulü idareden zemin ve zamana ve memleketin ihtiyacatı iktisadiyesine en muvafık bulunaniyle işletilmesini temin edeceğinden aynen kabul edilmiştir. Maadin nizamnamesi efrat elinde bulunan maadini mekşufenin nihayet üç sene zarfında işletilmesini amir bulunduğu halde kırk altıncı maddesiyle devlet malı olan maadinin doksan dokuz sene bilaimal kalmasına müsamaha eylemiş olduğundan madde mezkûrenin gayri muhik ahkâmını tadil bir vecibe halini almış ve hükümetin elindeki binlerce madenlerin kabiliyeti imaliyelerini kanunun tarihi neşrinden itibaren nihayet yirmi senede ikmal edebileceği meselesi ehemmiyetle tetkik edilmiş ve bu müddetin on beş seneye tenzili Encümenimizce mümkün görülmüş ve buna Ticaret Vekili Bey de muvafakat eylemiş bulun-

duğundan ikinci madde müzeyyeledeki yirmi sene on beş sene olarak bittashih madde aynen kabul olunmuştur.

Üçüncü ve dördüncü madde müzeyyeleler hususunda hükümetin esbabı mucibesi sarih malumat ve delaili ihtiva ettiğinden bu maddeler de aynen kabul edilmiştir. Maadin ve taşocakları nizamnameleri maadin ve taşocakları şirketlerinin umur ve muamelelâtının yakından kontrol etmeyi temin edecek mevad sarihayi ihtiva etmediğinden Ticaret Vekili Beyin teklifi ve ita eylediği izahat üzerine Encümenimizce beşinci bir madde müzeyyele olarak berveçhiati maadin ve taşocakları şirketleri nezdine Hükümetçe birer komiser tayin edilir. Bu komiserlerin maaş ve masrafına mukabil hükümetçe takdir edilecek miktarı mebalîği mezkûr şirketler her sene maliye iptidasında tamamen hazinesi devlete tediye mecburdurlar. «Madde ilâve edilmiştir.

Taşocaklarının idarei hususiyelere devrine dair olan lâyihai kanuniyenin müdellel esbabı mucibesinde emaneten işletilen Mihaliççik kil ocaklarıyla İzmir'de Foçetin taşocaklarından gayri taşocaklarının idarei hususiyelere devri lüzumu gösterilmiş ve fakat lâyihai kanuniyede bu istisnaattan bahsedilmediği gibi hükümetin teklif ettiği mevad kanuniyenin tarzı tahririnde de ipham görülmüş olduğundan mezkûr lâyihai kanuniye berveçhiati şekil ve surette altıncı ve yedinci madde olarak kabul ve tahrir edilmiştir.

Hükümet tarafından teklif olunan ayrı iki lâyihai kanuniyenin tevhidî sebebiyle sernamelerin dahi birleştirilmesi zarurî bulunduğundan kanunun sernamesi (maadin ve taşocakları nazamnamelerinin bazı mevadını muaddil lâyihai kanuniye) şeklinde yazılmış olmakla Heyeti Umumiyye arz olunur.

Ticaret Encümeni Reisi
İzmir
Mustafa Rahmi

Mazbata Muharriri
İzmir
Mustafa Rahmi

Aza
Kars
Ömer

Aza
İçel
Mehmet

Aza
Aksaray
Besim Atalay

Aza
Aksaray
Vehbi

HÜKÜMET TEKLİFİ

Maadin Nizamnamesinin bazı maddelerinin tadili hakkında 45, 46, 61, 71 nci maddelerini muaddil kanun

Madde 1 — Maadin nizamnamesinin kırk beşinci maddesi berveçhiati tadil edilmiştir. (1)

Maadini mekşufe veya metruke olup da devletçe mukayyet olanlarla ihaleleri münfesihi bulunan madenler, Hükümetçe ya doğrudan doğruya veya Türk olan eşhası hükmiye ile müştereken idare veyahut temmetuatı safiyeye Hükümetin iştirâki şartıyla sermayesinin laakal yüzde elli biri Türkiye Cumhuriyeti tabasına münhasır olan Türk şirketlerine ihale olunur. Ancak bu yüzde elli bir miktarındaki Türk sermayesinin tamamına bir sene zarfında talip çıkmadığı takdirde noksanı Hükümet tarafından tediye edilir.

Maadin nizamnamesinin tadil edilecek maddelerinin asılları

Madde 2. — Kırk altıncı madde berveçhiati tadil edilmiştir : (2)

Maadini mekşufe on beş sene işletilmeyerek aledavam metruk bırakıldığı takdirde maadini gayri mekşufe ahkâmına tabi olur.

Elyevm mevcut maadini mekşufe için bu müddet kanunun tarihi neşrinden itibaren cereyan eder.

(1) Madde 45 — Maadini mekşufe veya metruke olup da devletçe malum ve mukayyet olan madenlerle ihaleleri münfesihi bulunan madenlerden idaresi canibinden resmen neşr ve ilân ve icabına göre bir sene müzayedesi icra olunup senevi en ziyade resim nisbi verir talibine ihale olunur ve rusum ve vazaihi sairesi hakkında diğer madenler gibi işbu nizamnamenin mucibi muamele edilir.

(2) Madde 46. — Maadini mekşufeden olup da devletçe malum ve mukayyet olmıyan veyahut işbu nizamnamenin neşrinden itibaren doksandokuz sene evveline gelinceye kadar işletilmemiş olan maadin, maadini gayri mekşufeden addolunarak müteharrikleri mucitlik hakkına mazhar olurlar.

Madde 3. — Altmış birinci madde berveçhiati ta-
dil edilmiştir : (3)

A — Bir madenin münferiden veya müstereken imâl ve idaresini deruhte eden ashabı imtiyaz veya mültezim veyahut Ereğli havzai fahmiesi ocak amilleri maden veya ocakların idaresine ait hususatla idareten ittihaz olunacak mukarreratı resmisenin tebliğ ve kabulü için aralarında veya hariçten salâhiyettar bir müdürü mesul ile madenin veya ocakların bulunduğu mevki veya kaza dahilinde bir ikametgâhı resmi iraesine mecburdurlar.

B — İkametgâh resmi ve müdürü mesul hisselerin ekseriyetini temsil edenler tarafından irae edilir.

C — Müdürü mesulun veya ocak namına yaptığı masarif ve usulü muzaaf üzere tuttuğu hesabat akalliyetçe kabul edilmek mecburidir. Akalliyet ancak madenin muamelâtı idariye ve fenniye ve hesabatını matferruat ve fakat bilâ müdahale teftiş ettirmek için masarifi kendilerine ait olmak üzere bir veya bir kaç murakıp tayin edebilir.

D — Müdürü mesul ve ikametgâhı resmi tayin ve iraesinde hissedarlar ekseriyeti temin edemedikleri takdirde hissedaranın gösterdikleri ikametgâhı resmilerle müdürü mesuller meyanından birisini Ticaret Vekâleti bilintihap usulüne tevfikân ilân edecektir.

Maadin nizamnamesi ahkâmına tevfikân ashabı imtiyaz veya mültezim veya amillere vaki olacak her türlü tebliğat müdürü mesule veya ikametgâhı resmiye usulü muhakemei hukukiye kanunu ahkâmına teban icra olunur. Bu suretle vuku bulan tebliğat ashabı imtiyaz veya mültezim veya amillerin cümlesine ayrı ayrı icra olunmuş ad ve itibar olunur.

E — İşbu madde kanuniyenin tarihi neşrinden itibaren üç ay zarfında ashabı imtiyaz veya mültezim veyahut Ereğli havzai fehmiyesi ocak amilleri bermucibi kanun müdürü mesul tayin ve ikametgâhı resmi irae eylemedikleri takdirde madenler üzerindeki hukuku müktesebelerinin devlete intikal eyliyeceği Ticaret Vekâletince Merkezi Hükümette ve İstanbul'

(3) Madde 61. — Bir madenin münferiden veya müstereken imal ve idaresini deruhte eden mültezimler madenin imâlatını fenne tatbiken icraya muktedir olduklarını ispat ve hükümeti seniye ile maadin idaresine karşı bir müdürü mesul tayin edeceklerdir.

Müdürü mesul madenin idaresine müteallik hususatta mültezimin vekili hükmündedir.

da gazetelerle ve madenlerin bulunduğu mahallerde Hükümeti Mahalliye marifetiyle ayda bir olmak üzere üç defa ilân edildikten sonra keyfiyet bamazbata Heyeti Vekileye arz olunmakla beraber bir gûna diyecekleri varsa üç aya kadar şurayı devlete müracaatta muhtar oldukları aynı veçhiyle bir defa ilân olunur. Bu bapta şurayı devletçe verilecek karar kaziyei muhkeme mahiyetindedir.

Madde 4. — Yetmiş birinci madde berveçhiati ta-
dil edilmiştir : (4)

Her nevi ruhsatname ve imtiyaz ashabının madenlerde amelîyat ve imâlat için istihdam eyliyecekleri bilcümle memurin ve müstahdimin ve amele Türkiye Cumhuriyeti tabasından olacaktır. Ancak memlekette bulunamayan maden mühendisleriyle fen memurları ve mütehasıs ustabaşılarda ustalar tabai ecnebiyeden olmak caizdir.

Şu kadar ki bunlar için hüviyet ve ihtisası müşir şahadetname ve vasaikin ashabı imtiyaz ve mültezim veyahut Ereğli havzai fahimesi ocak amilleri tarafından Ticaret Vekâletine iraesî ve Vekâletten bir müddeti muayyene için mezuniyeti tahririye istihsali muktazidir. Her ecnebi mütehasıs refakatine kendi mesleğinden ücretleri ashabı imtiyaz veya mültezim veya amiller tarafından verilmek üzere bir Türk genci alıp yetiştirmeye mecburdur. İşbu gençleri sahibi imtiyaz veya mültezim veya amiller irae ve maadin idaresi tasvib edecektir. Bu madde kanuniye ahkâmını icra etmeyenlerden ilk defasında rayiç akça yüz lira ikinci defasında beş yüz lira, üçüncü defasında maddenin altmışıncı madde hükmüne tevfikân feshi muamelesi icra kılınır.

Başvekil
İsmet

Müdafaai Millîye Vekili
Recep

Adliye Vekili
Mahmut Esat

Bahriye Vekili
İhsan

(4) Madde 71. — Maadin imâlatı ve amelîyatı için istihdam olunacak memurlardan mühendis ve ustabaşılardan mada sair memurin ve amelinin tabai Osmaniyeden ve madenin bulunduğu mahal ahalisinden olması meşruttur. Mültezimler bu şarta muhalif harekette buldukları halde maadin idaresinden mültezimlere tebliğ keyfiyetiyle ilk defası için yüz altun cezayı nakdi alınır ve tekerrürü halinde madenin altmışıncı madde hükmüne tevfikân feshi muamelesi icra olunur.

Dahiliye Vekili Cemil	Hariciye Vekili Doktor Tevfik Rüştü
Maliye Vekili Hasan Hüsnü	Nafia Vekili Süleyman Sırrı
Ziraat Vekili Mehmet Sabri	Ticaret Vekili Ali Cenani
Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Taşocakları nizamnamesine tevfikan cereyanı muktazi muamelenin tarzı icrası hakkında

Madde 1. — Taşocakları nizamnamesinin ahkâmı umumiyesine tevfikan cereyanı muktazi muamelât doğrudan doğruya vilâyat mecalisi idarelerince temsiyet edilecektir.

Madde 2. — Taşocakları nizamnamesine tevfikan maadin idaresi namına hükümeti mahalliye canibinden cibayet edilen bilumum harçlarla rusumu nisbiye ve mukarrere vilâyat idarei hususiyelerine terk edilmiş olduğundan bunların emri cibayeti de idarei hususiyelere aittir.

Madde 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyül icradır.

Madde 4. — Fimabad taşocakları nizamnamei hazirinin tatbiki ahkâmına Dahiliye Vekâleti memurdur.

2 . 3 . 1341	
Başvekil İsmet	Müdafaai Milliye Vekili Recep
Adliye Vekili Mahmut Esat	Bahriye Vekili İhsan
Dahiliye Vekili Cemil	Hariciye Vekili Hini imzada bulunamamıştır.
Maliye Vekili Hasan Hüsnü	Maarif Vekili Hamdullah Suphi
Nafia Vekili Süleyman Sırrı	Ziraat Vekili Mehmet Sabri
Ticaret Vekili Ali Cenani	Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik

TİCARET ENCÜMENİNİN TADILI

(Her iki lâyihai kanuniye tevhit edilmiştir)

Maadin ve taşocakları nizamnamelerinin bazı mevadını muaddil kanun lâyihası

Birinci madde — Maadin nizamnamesinin kırk beşinci maddesi berveçhita tadil edilmiştir :

Maadini mekşufe veya metrukeden olup da devletçe mukayyet olanlarla ihaleleri münfesihi bulunan madenler, hükümetçe ya doğrudan doğruya veya Türk olan eşhası hükmiye ile müştereken idare veyahut temettuatı safiyeye Hükümetin iştirâki şartıyla sermayesinin laakal yüzde elli biri Türkiye Cumhuriyeti tabasına münhasır olan Türk Şirketlerine ihale olunur. Ancak bu yüzde elli bir miktarındaki Türk sermayesinin tamamına bir sene zarfında talip çıkmadığı takdirde noksanı hükümet tarafından tediye edilir.

İkinci madde — Kırk altıncı madde berveçhiati tadil edilmiştir.

Maadini mekşufe on beş sene işletilmeyerek aled devam metruk bırakıldığı takdirde maadini gayrı mekşufe ahkâmına tabi olur.

Elyevm mevcut maadini mekşufe için bu müddet kanunun tarihi neşrinden itibaren cereyan eder.

Üçüncü madde — Altmış birinci madde berveçhiati tadil edilmiştir :

A — Bir madenin münferiden veya müştereken imâl ve idaresini deruhte eden ashabı imtiyaz veya mültezim veyahut Ereğli havzai fehmiyesi ocak amilleri maden veya ocakların idaresine ait hususatla idareten ittihaz olunacak mukarreratı resmîyenin tebliğ ve kabulü için aralarında veya hariçten salâhiyyettar bir müdürü mesul ile madenin veya ocakların bulunduğu mevki veya kaza veya vilâyet dahilinde bir ikametgâhı resmi iraesine mecburdurlar.

B — İkametgâhı resmi ve müdürü mesul hisselerin ekseriyetini temsil edenler tarafından irae edilir.

C — Müdürü mesul maden veya ocak namına yaptığı masarif ve usulu muzaaf üzere tuttuğu hesabat akalliyetçe kabul edilmek mecburidir. Akalliyet ancak madenin muamelâtı idariye ve fenniye ve hesabatını ma tasarrufat ve fakat bila müdahale teftiş ettirmek için masarifi kendilerine ait olmak üzere bir veya bir kaç murakıp tayin edebilir.

D — Müdürü mesul ve ikametgâhı resmi tayin ve iraesinde hissedarlar ekseriyeti temin edemedikleri takdirde hissedarının gösterdikleri ikametgâhı resmîlerle müdürü mesuller meyanından birisini Ticaret Vekâleti bilintihap usulüne tevfikan ilân edecektir.

Maadin nizamnamesi ahkâmına tevfikân ashâbı imtiyaz veya mültezim veya amillere vaki olacak her türlü tebliğât müdürü mesule veya ikametgâhı resmiye usulü muhakeme hukukiye kanunu ahkâmına teban icra olunur. Bu suretle vuku bulan tebliğât ashâbı imtiyaz veya mültezim veya amillerin cümlesine ayrı ayrı icra olunmuş ad ve itibar olunur.

E — İşbu madde kanuniyenin tarihi neşrinden itibaren üç ay zarfında ashâbı imtiyaz veya mültezim veyahut Ereğli havzai fehmiyesi ocak amilleri bermucibi kanun müdürü mesul tayin ve ikametgâhı resmi irae eylemedikleri takdirde madenler üzerindeki hukuku mükteşebelerinin intikal eyliyeceği Ticaret Vekâletince merkezi hükümette ve İstanbul'da gazetelerle ve madenlerin bulunduğu mahallerde hükümeti mahalliye marifetiyle ayda bir olmak üzere üç defa ilân edildikten sonra keyfiyet bamazbata Heyeti Vekileye arz olunmakla beraber bir gûna diyecekleri varsa üç aya kadar şurayı devlete müracaata muhtar oldukları aynı veçhiyle bir defa ilân olunur. Bu bapta şurayı devletçe verilecek karar kaziyei muhkeme mahiyetindedir.

Madde 4. — Yetmiş birinci madde berveçhiati tadil edilmiştir :

Her nevi ruhsatname ve imtiyaz iltizamı ashâbının ve amillerin madenlerde amelîyat ve imalât için istihdam eyliyecekleri bilcümle memurin ve müstahdimin ve amele Türkiye Cumhuriyeti tabasından olacaktır. Ancak memlekette bulunamıyan maden mühendisleri ile fen memurları ve mütehasşıs ustabaşılara mütehasşıs ustalar tabai ecnebiyeden dahi olmak caizdir. Şu kadar ki bunlar için hüvviyet ve ihtisası müşîr şahadetname ve vasaikin ashâbı imtiyaz

veya mültezim veyahut Ereğli havzai fehmiyesi ocak amilleri tarafından Ticaret Vekâletine iraesî ve vekâletten bir müddeti muayyene ve muvakkate için mezuniyeti taharriye istihsali muktazidir. Her ecnebi mütehasşıs refakatine kendi mesleğinden ücretleri ashâbı imtiyaz veya mültezim veya amiller tarafından verilmek üzere bir Türk genci alıp yetiştirmeye mecburdur. İşbu gençleri sahibi imtiyaz veya mültezim veya amiller irae ve maadin idaresi tasvib edecektir. Bu madde kanuniye ahkâmını icra etmiyenlerden ilk defasında rayiç akça yüz lira, ikinci defasında beş yüz lira, üçüncü defasında madenin altmışıncı madde hükmüne tevfikân feshi muamelesi icra kılınır.

Madde 5. — Magnezit, çimentö, somaki mermer, amyant, süngertaşı ocaklarıyla elyevm hükümet taraflarından maada bilumum taşocakları vilâyat idarei hususiyelerine terkedilmiştir.

Madde 6. — İşbu taşocakları nizamnamei mahsusasına tevfikân vilâyat tarafından talîplerine ihale ve rusumu nisbiye ve mukarrere harçları vilâyat idarei hususiyeleri tarafından cibayet olunur.

Madde 7. — Maadin ve taşocakları şirketleri nezdine Hükümetçe birer komiser tayin edilir. Bu komiserlerin maaş ve masrafına mukabil Hükümetçe takdir edilecek miktarı mebalîği mezkûr şirketler her senei maliye iptidasında tamamen hazinesi devlete te-diye mecburdurlar.

Madde 8. — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

Madde 9. — İşbu kanunun icrasına Ticaret ve Dahiliye Vekilleri memurdur.